

ISO, "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2019" Araştırmasını Açıkladı

Erdal Bahçivan / ISO Başkanı

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) sanayi sektörünün en değerli verilerini oluşturan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasına göre 2019 yılının zirvesinde 87 milyar 949 milyon lira üretimden satışlarıyla yine TÜPRAŞ yer aldı. Ford Otomotiv 37 milyar 71 milyon lira ile ikinciliğini, Toyota Otomotiv 25 milyar 851 milyon lira üçüncülüğünü korudu. ISO 500'e bu yıl ilk kez katılan Star Rafineri de listeye beşinci sıradan girdi.

ISO 500'teki kuruluşların ihracatı yüzde 2,4 artarken, katma değerdeki yüksek teknoloji yoğunluklu payı yüzde 6,9'a yükseldi. İstihdam yüzde 1, Ar-Ge harcamaları da yüzde 150'nin üzerinde arttı. Ancak finansman giderleri karlılıkta belirleyici olmayı sürdürürken, kaynak yapısındaki bozulma da devam etti ve toplam borçların payı 1,4 puan yükseldi.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: "Orta-yüksek ve yüksek teknolojinin katma değerdeki payı ilk kez yüzde 30,4'e çıktı. Bunun savunma ve havacılık sanayi sektörlerinden kaynaklandığı düşünülüyor. Bununla birlikte araştırma gösterdi ki; sanayici borçla yaşamak zorunda. Bu borcu

çevirebilmek adına düşük faizlere ihtiyaç duyuyor. En büyük avantajımız; faizlerin düşük seviyede seyretmesi. Yüksek faizle mücadele hafife alınmamalı."

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan tarafından açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasına göre, 2019 yılında sanayinin zirvesinde 87 milyar 949 milyon lira üretimden satışları ile yine TÜPRAŞ yer aldı. Listede Ford Otomotiv 37 milyar 71 milyon lira üretimden satışlarıyla ikinciliğini, Toyota Otomotiv de 25 milyar 851 milyon lira üretimden satışlarıyla üçüncülüğünü korudu. Sıralamada Oyak Renault da 24 milyar 635 milyon lira üretimden satışlarıyla dördüncü oldu. Böylece ilk dört şirket, 2019 yılında bir önceki senenin sıralamasına göre değişmedi. Sanayinin check-up'ı olarak nitelenen, sanayi sektörü başta olmak üzere Türkiye ekonomisinin büyümesinden ihracatına, finansmandan yatırım iklimine kadar birçok alanda detaylı bilgiler içeren ve araştırmaya göre, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2018 yılında 878 milyar lira olan üretimden satışlarını 2019 yılında yüzde 16,4 oranında artırarak 1 trilyon

liranın üzerine çıkardı. 2019 yılındaki artış, 2017'deki yüzde 33,2 ve 2018'deki yüzde 34,5'lik oranlar ile kıyaslandığında, son üç yılın en düşük artışı olarak dikkat çekti, büyüme performansı yavaşladı.

ISO 500'ün ihracatı da yüzde 2,4 artışla 73,5 milyar dolar oldu. Listede 30 yıl önce ihracat yapan firma sayısı 409 iken, son yıllarda bu rakam 450'ler bandını aştı ve 2019 yılında 463'e çıktı. ISO 500'ün Türkiye sanayi ihracatı içindeki payı yüzde 42 oldu.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: "ISO-Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2019 raporu, bu sonuçlarıyla, az önce de ifade ettiğim gibi bizlere sadece sanayimizin değil ekonomimizin de dönemsel check-up'ını vermektedir.

Görüyoruz ki ekonomimiz için çok zorlu başlayan 2019 yılında sanayi sektörümüz, tüm olumsuzlukları belli ölçüde aşarak ekonomimize olan katkısını güçlü bir şekilde sürdürmüştür. Özellikle yılın sonlarına doğru üçüncü çeyrekte ortaya koyduğu yüzde 6 civarındaki güçlü büyüme performansı ile, ekonomimizin pozitif büyüme patikasında kalmasında önemli bir rol oynamıştır. Sanayimizdeki büyüme, bu önemli katkısıyla zor süreçlerin teminatı ve sigortası olduğunu bir kez daha ispatlamıştır.

Yeri gelmişken bugün yaşamakta olduğumuz Covid-19 salgınına da sanayimiz ve üretim hayatımız bağlamında birkaç cümle ile değinmek istiyorum. Salgın 2020'nin hemen başında başladığı için, sanayi sektörümüzün bu süreçten nasıl etkilendiğini 500 Büyük üzerinden ancak gelecek yıl görebileceğiz.

Şunu söylemek gerekir ki dünya, tarihte eşine az rastlanan bir kriz yaşamaktadır. İnsanları içeriye kapatan, petrolden, sanayi ve tüketime kadar birçok alandaki talebi bıçak gibi kesen bir tablo ile karşı karşıyayız. Ekonominin en önemli kuralının talebin oluşması olduğunu adeta yaşayarak öğreniyoruz. Talep şalterini bir anda indirdiğinizde neler olduğunu görüyoruz.

Yaşanmakta olan bu olağan dışı süreçten tüm sektörler etkilendi. Bu zor günler yaşanırken, sanayimiz ile ilgili bir konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Türkiye sanayisi bu süreçte bütün zorluklara rağmen toplumsal sorumluluğunu yerine getiriyor ve üretimin ne kadar önemli ve hayati olduğunu bu dönem bir kere daha ortaya koyuyor.

Ülkemizin sorunları olmakla birlikte krizlere rağmen güçlü bir üretim yapısı ve üretmek arzusuna sahip sanayicileri olduğunu buradan bir kez daha gururla söyleyebiliriz. Son beş aydan beri hayat belirli ölçüde donmuş olsa dahi sağlıktan temel ihtiyaç malzemelerine, fedakar çalışanlarımız ile birlikte üretimde bir başarı hikâyesi yazılıyor. İhracatımız her şeye rağmen devam ediyor.

Nitekim **Istanbul Sanayi Odası** olarak her ay açıklamakta olduğumuz Türkiye İmalat PMI ve Türkiye İhracat İklimi Endeksi, Haziran'da sanayide güçlü bir toparlanmaya işaret etmektedir. Türkiye İmalat PMI 40,9'dan 53,9'a çıkarken, İhracat İklimi Endeksi 34,1'den 47,5'e yükselerek sanayi çarklarının güçlü bir şekilde dönmeye başladığını göstermiştir. Bunun yanında ihracat pazarlarında yaşanan olumlu

gelişmeler de önümüzdeki günler için umut vermektedir. Tabii bu süreçte çalışan şirketlerimizin hepsi daha sağlıklı, daha korunaklı çalışma koşulları oluşturma çabası içindeler. Biz de **Istanbul Sanayi Odası** olarak bu anlamda üzerimize düşen görevi en iyi şekilde yerine getirmenin gayretini içindeyiz. Oluşturduğumuz "Covid-19 Çalışma Standartları" ve daha birçok eğitim çalışmalarımızla bu süreçte kurumsal ve sosyal sorumluluğumuzun bir gereği olarak katkı sağlıyoruz.

Ülkemizin aydınlık yarınları için sanayimizi ve üretim gücümüzü ayakta tutmak zorundayız. Sözlerime bu duygularla son verirken, bu önemli araştırmayı kamuoyu ile paylaşmak üzere bizimle birlikte olduğunuz için hepimize tekrar teşekkür ediyor, saygı ve sevgilerimi sunuyorum." dedi.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2019 Sektörümüz İlk Beşyüzde Yer Aldı

TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU - 2019				
500 SIRA NO		KURULUŞLAR	BAĞLI BULUNDUĞU ODA / KAMU	ÜRETİMDEN SATIŞLAR (NET) (TL)
2019	2018			
30	45	Yıldız Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Kocaeli	5.240.529.005
44	46	Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	3.828.375.148
147	431	İstikbal Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	1.495.758.961
166	185	Bellona Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	Kayseri	1.316.255.332
198	182	AGT Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Antalya	1.126.204.848
250	237	Çamsan Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	951.203.033
258	294	Yataş Yatak ve Yorgan San. Tic. A.Ş.		904.608.420
318	239	Adopen Plastik ve İnşaat Sanayi A.Ş.	Antalya	748.514.895
398	439	Kronospan Orman Ürünleri San. Ve Tic. A.Ş.	İstanbul	629.944.699
446	478	Teverpan Mdf Levha San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	544.823.028
452	367	Samet Kalıp ve Madeni Eşya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	536.150.952
482	446	Doğtaş Kelebek Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	İstanbul	495.239.544

Bizden Haberler'in değerli okurları,

Topluluk şirketlerimiz uluslararası alanda ses getiren başarıları ve performanslarıyla bizleri gururlandırmaya devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde uluslararası marka değerlendirme kuruluşu Brand Finance, 2020 yılı "Türkiye'nin En Değerli 100 Markası" raporunu yayınladı. Bu yıl 13'üncüsü yapılan çalışmaya göre, Topluluk şirketlerimizden Arçelik, Yapı Kredi ve Ford Otosan ilk 10'a girdi. Raporun "En Güçlü İlk 10 Marka" kategorisinde 4'üncü olarak yer alan Opet Türkiye akaryakıt dağıtım sektörünün en güçlü markası olurken, Otocar ise "En çok değer kazananlar" kategorisinde birinciliğe yükseldi. Bu başarılarla katkı sağlayan şirketlerimize ve emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Ülkemizden ve köklü tarihimizden aldığımız güçle her türlü zor koşulda üretme ve ekonomiye değer katma ilkemiz, şirketlerimize de yön veriyor. Bu doğrultuda "Durma Lüksümüz Yok" diyerek, pandemi döneminde hiç durmadan üretimini sürdüren ve ülkemizin enerji ihtiyaçlarını karşılamayı vazife sayan Tüpraş, **Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2019 Araştırması"na göre, üretimden satışlarda 87 milyar 949 milyon lirayla Türkiye'nin en büyük **sanayi** kuruluşu olarak yer aldı. Ayrıca Türkiye'nin en büyük 500 şirketinin belirlendiği "Fortune 500" araştırmasında da 2019 sonuçlarına göre yine zirvedeki yerini muhafaza etti. **İSO 500'e** giren diğer şirketlerimiz Ford Otosan, Arçelik ve Tofaş ise, önceki yıllarda olduğu gibi yine ilk 10 şirket arasında yer alarak bizleri gururlandırdı.

Pandemiyle birlikte gözler tedarik zincirlerinin sürdürülebilirliğine çevrildi ve bu konu şirketlerin üst sıradaki operasyonel risklerinden biri haline geldi. Küresel tedarik zincirinin en güçlü halkası olarak görülen Çin'in lider konumu, pandeminin başladığı yer olması nedeniyle, sorgulanmaya başladı. Özellikle salgının ilk günlerinde geciken sevkiyatlar ve artan maliyetler şirketlere zor günler yaşattı. Satın

alma sektöründe pandeminin yarattığı dezavantajları avantaja çevirmeyi başaran Zer, sahip olduğu yetkin insan kaynağı ve dijital yetkinlikleriyle bu zor dönemde müşterilerine büyük fayda sağladı. Küresel pazarlarda iş hacmini artırmak için kararlı adımlar atan şirketimizin Genel Müdürü Mehmet Apak, satın alma sektörünün değişen dinamiklerini anlatıyor.

Pandemi küresel ve yerel ekonomiler üzerinde büyük etkiler yaratırken, var olan toplumsal sorunları daha da derinleştiriyor. Yakın gelecekle ilgili belirsizlikler ve artan işsizlik, tüm dünyada insanların kaygılarını giderek artırıyor. Virüsle mücadelede büyük kayıplar veren Amerika, yaklaşan seçim sürecinin de hareketliliğini yaşamaya başladı. Son günlerde Amerikan yönetimine sıkıntı yaşatan George Floyd protestolarının arka planını sayfalarımıza taşıdık.

Salgın nedeniyle bazı geleneklerimizi arzu ettiğimiz gibi yaşayamasak da, yaklaşan Kurban Bayramı, toplumumuzdaki birlik ve beraberlik ruhunu bizlere hatırlatarak, bu süreçten hep birlikte iyileşerek çıkma umudumuzu tazeliyor. Bu vesileyle çalışma arkadaşlarımız, bayilerimiz, servislerimiz, tedarikçilerimiz ve ailelerinin bayramlarını içtenlikle kutluyor, sizlere sağlıklı ve mutlu tatiller diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakiroęlu